

AVANTTÍTOL BLANC
I EN GRISAngel Castiella
Josep M. LozanoProfessors del Departament de Ciències
Socials d'Esade-IESE

Important? Interessant? Urgent

Limportant no sempre és interessant. Aquest va ser el comentari que va fer el director d'un diari quan debatiem com els mitjans de comunicació creen l'agenda del que és rellevant i configuren l'univers sobre el que pensem. L'objectiu era l'habitual: superficialitat, banalitat, irrellevància, només parlar del que és negatiu i escandalós. Aquest comentari connecta directament amb la nostra experiència d'acompanyar directius del sector públic en la seva reflexió sobre els valors del servei públic.

POTSER SÍ QUE L'IMPORTANT no sempre és interessant (si més no mediàticament). Però la recent proliferació d'escàndols i males pràctiques pesa com una llosa sobre l'ingent nombre de directius i professionals del sector públic que duen a terme la seva feina amb disponibilitat, rigor, esforç i decència. I, a sobre, l'ús entre morbós i partidista d'aquests fets els està convertint en una arma de destrucció massiva no tan sols dels valors democràtics, sinó també de l'autoestima i el reconeixement de totes aquelles persones que mai no han traspasat aquestes línies que mai no s'haurien de traspasar.

L'IMPORTANT (PERÒ POC VISIBLE) és el compromís professional d'aquestes persones. La seva disposició al canvi. La seva orientació vers el servei als ciutadans. La seva preocupació per l'ètica pública. El seu interès a millorar i modernitzar les diverses administracions públiques en les quals treballen. La seva

sinceritat quan es tracta de compartir experiències i problemes. I també la seva lucidesa i realisme: per reconèixer les tensions i les limitacions amb què treballen. Per explorar i donar nom sense subterfugis als contravalors enquistats en les pràctiques i en les estructures organitzatives. Per assumir els errors en la manera de plantejar la relació amb els ciutadans. Per conèixer amb problemes que s'haurien de resoldre, però que són de difícil solució a curt termini. Per acceptar que tot el que és desitjable no sempre és factible simultàniament, i per tenir l'honradesa de no convertir aquest fet en una coartada o en una renúncia. En definitiva, parlem de persones que des de la seva pròpia realitat –ni herois ni roïns– viuen sincerament compromesos amb la seva identitat de servidors públics. Potser per aquest motiu (ni herois ni roïns) no són interessants. Però són importants. Molt importants.

CREIEM QUE A CATALUNYA necessitem fer urgentment un pas endavant pel que fa al desenvolupament d'una ètica pública, i és el de reconèixer l'especificitat del servei públic i dels seus valors i principis rector. Afrontar-ho implica treballar sobre dos temes subjacents. En primer lloc, una comprensió de la seva identitat professional que no la redueixi a pures competències tècniques i de gestió, sinó que inclogui també el compromís amb els valors que han d'informar el servei públic. I, en segon lloc, la convicció que aquesta identitat professional és relativament inde-

JALIME BATLLE

“A Catalunya necessitem fer urgentment un pas endavant pel que fa al desenvolupament d'una ètica pública, i és el de reconèixer l'especificitat del servei públic i dels seus valors”

pendent de l'administració i el govern als quals se serveix; no és simplement un repte intern en cada administració, en els seus diversos nivells. I ni de bon tros és una qüestió merament individual, encara que pensem en la suma de milers de persones. Si volem dotar de visibilitat i substància l'ètica del servei públic, cal dotar de visibilitat i substància els servidors públics (i això comporta la creació d'un mínim marc institucional i organitzatiu).

LA RECONSTRUCCIÓ DE LA RELACIÓ entre valors i pràctiques és un procés transversal, que incumbeix a la identitat i, si se'n permet l'expressió, a l'orgull professional del servidor públic, treballi per a l'administració que treballi i la governi qui la governi. I això requereix rescatar-la del silenci, reconèixer-la, i generar espais i un dinamisme on sigui possible tractar aquestes qüestions, i on els protagonistes siguin els seus actors. Els valors del servei públic han d'estar a les mans i en les veus dels servidors públics... cosa que requereix que facin un pas endavant, institucionalitzin la seva pròpia identitat i la distingeixin dels valors de l'ètica política, per bé que ambdues siguin coresponsables de la construcció de l'espai i les institucions públiques.

PERQUÈ NO TAN SOLS ÉS IMPORTANT, sinó també urgent, que els valors i l'ètica del servei públic deixin de ser invisibles. I això requereix que també deixin de ser-ho –com a col·lectiu– els seus professionals.